

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I KRISTIANIA**

**AARSBERETNING
FOR SKOLEAARET 1921-1922**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: KRISTIANIA 1922

Skole-efterretninger

for skoleaaret 1921—1922.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap: *Formand: Skolens direktør.*

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Thorolf, statsraad, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Nordlie, Arthur, arkitekt, fra $\frac{1}{7}$ 1918.

Valgt av Kristiania kommune:

Davidson, Halfdan, dekorationsmaler, fra $\frac{26}{1}$ 1911.

Martins, Oluf A. arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1912.

Skolens direktør: *Bull*, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.

Overlærere:

Peters, Wilhelm Otto, maler, f. 1851, a. $\frac{25}{10}$ 1884. Dekorationsmalerklasse II.

Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. $\frac{1}{8}$ 1899. Konstruktionsklassen.

Stray, Aasmund G., dekorationsmaler, f. 1860, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1905. Ornamentklasse I.

Utne, Lars, billedhugger, f. 1862, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1906. Modelerklasse II.

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1910. Frihaandsklasse III.

Thomt, Enevold, f. 1878 a. beregnet fra $\frac{1}{12}$ 1911. Haandverksklasse II.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Frihaandsklasse II.

Stein, Ole E., Arkitekt, f. 1867, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Ornamentklasse II.

Wilberg, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Dekorationsmalerklasse I.

Prytz, Jacob Tostrup, guldsmed, f. 1886, a. $\frac{15}{9}$ 1914. Guldsmedklassen.

Willums, Olaf, raderer, f. 1886, a. $\frac{1}{7}$ 1919. Raderklassen.

Sirnes, Johan, tegnelærer, f. 1883, a. $\frac{15}{9}$ 1920. Frihaandsklasse I.

Lærere i dagskolen.

Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{2}{12}$ 1910. Haandverksklasse I.
Reiersen, Nils, arkitekt, f. 1878, a. $\frac{1}{8}$ 1917. Konstruktionsklassen.
Krogh-Fladmark, Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920.

Frihaandsklasse I.

Dahl, Einar B., Ciselør, f. 1876, a. beregnet fra $\frac{1}{7}$ 1915. Ciselørklassen.

Nielsen, Peder N., arkitekt, f. 1890.*)

Lærere i aftenskolen.

Klingenberg, Kaare Sverressøn, major, f. 1872, a. $\frac{15}{9}$ 1902. Konstruktionsklassen.**)

Hjerlow, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. $\frac{1}{10}$ 1908. Frihaandsklasse II.

Syversen, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. $\frac{1}{7}$ 1912. Dekupørklassen.

Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Modellerklasse I.

Gleditsch, Eivind, arkitekt f. 1885, a. $\frac{1}{11}$ 1913. Bygningsklassen.

Hanssen, Birger, maler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1917. Frihaandsklasse III.

Engelbrehtsen, Ingw., maler, f. 1873, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Frihaandsklasse I.

Huseby, Gustav, møbelarkitekt, f. 1890, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Haandverksklasse I.

Krogh-Fladmark, Wilhelm, dekorationsmaler, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1920. Frihaandsklasse I.

Timelærere.

A. I den almindelige dag- og aftenskole.

Erdmann Andreas, gipsstøper, gipsstøpning (modellerklasserne, Aftenskolen).

B. I den 3-aarige aftenskole.

<i>Moe</i> , Hans G., maler,	frihaandstegning.
<i>Sander</i> , Arthur J., tegnelærer,	—»—
<i>Wasler</i> , Hjalmar, keramiker,	—»—
<i>Hoff-Hansen</i> , E., ingeniør,	konstruktionstegning.
<i>Berg</i> , Viggo, møbelarkitekt,	—»—
<i>Leyell</i> , Marius, arkitekt,	—»—
<i>Thune-Larsen</i> , C. arkitekt,	—»—
<i>Piene</i> , G., bankfuldmægtig,	regning.

*) Konstitueret for skoleaaret 1921—22.

***) Fratraadte 12. marts 1922. Vikar for resten av skoleaaret ingeniør R. Løken.

Jacobsen, Nils, Ingeniør, utmaalingslære
Marstrander, Søren S., Cand. filos, norsk
Solberg, O. H., handelslærer, regnskapsførsel
Borgen, Olaf, ingeniør, materiallære
Mittet, N. skrædder, Fagtegning for skræddere
Bæroe, Marie, lærerinde, — » kvindelige skræddere
Grane, Karl, skomaker, — » skomakere.

Skolens sekretær: *Faye*, Lilla, f. 1878, a. $\frac{15}{9}$ 1917.
 — **kasserer:** *Theiste*, I. K. F. S., f. 1866, a. $\frac{1}{1}$
 1893.
 — **bibliotekar:** *Waldal*, M. f. 1874, a. $\frac{1}{11}$ 1918.
 — **bibliotekassistent:** *Johannessen*, Finn, f. 1892, a. $\frac{15}{9}$
 1920.
 — **vaktmester:** *Østre*, Ellef, f. 1882, a. $\frac{1}{4}$ 1908.
 — **varmemester:** *Nielsen*, J. f. 1864, a. $\frac{1}{10}$ 1903.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1921 og sluttet den 15de mai 1922.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamentkasse II kl. 9 til 11 $\frac{1}{2}$
 formiddag.

I konstruktionsklassen og ornamentklasse I kl. 12. til 2 $\frac{1}{2}$
 eftermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der fra kl. 9 formiddag.

Antallet av elever ved dagskolen var 206, av hvilke 141 sam-
 tidig besøkte flere discipliner.

Av dageleverne var 98 kvinder.

31 hadde friplads.

Aftenskolen

begyndte den 15de september 1921 og sluttet den 15de mai 1922.

Undervisningen foregik fra 6—8 aften.

Antallet av elever ved den *almindelige aftenskole* var 446.

1 elev hadde friplads.

I den *3-aarige aftenskole for læregutter* var alle klasser igang.
 Elevantallet var 268.

Til optagelse i 1 klasse meldte der sig 142 hvorav 112 be-
 stod optagelsesprøven i norsk og tegning. 13 elever blev optat
 paa prøve. Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 1 elev,
 som var strøket til eksamen i 1ste klasse.

1ste klasse begyndte saaledes med 126 elever. — 27 elever sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen mødte 85 elever, der underkastet sig prøven i alle fag, og av disse bestod 73 eksamen.

Av de 78 elever, som i 1920—21 hadde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse meldte der sig 74 i 2den klasse. Desuten meldte der sig 5 elever, som foregaaende aar ikke hadde bestaaet opflytningseksamen til 3dje klasse, og 2 elever, som hadde gjenemgaaet teknisk aftenskole andetsteds.

2den klasse begyndte saaledes med 81 elever. — 8 elever sluttet i aarets løp. Av disse sluttet 1 i haandverkslæren og gik over til andet fag. 6 elever strøk.

Av de 62 elever, som i 1920/21 bestod opflytningseksamen i 2den klasse meldte der sig til optagelse i 3die klasse 59 elever. Desuten meldte der sig 1 elev, som hadde gjenemgaaet teknisk aftenskole andetsteds og 1 elev blev optat paa prøve. — I aarets løp sluttet 1 elev for at gaa over i andet arbeide. 3 elever strøk.

Foredrag.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen* i likhet med foregaaende aar været avholdt i eftermiddagstimerne. Ialt 40 timer.

Kunsthistorie.

Foredrag i tilknytning til Kunstindustrimuseets samlinger har av konservator *Thor Kielland* været avholdt, ialt 21 foredrag for guldsmede og for dekorationsmalere.

Kalkulationskursus for haandverkere.

Den 15de februar sattes igang et kalkulationskursus for møbel-snekkere med møbelarkitekt *Sigv. Sivertsen* som leder. Til kurset som avholdtes 2 gange ukentlig fra kl. 6 til 8, blev optat 12 elever.

Elevekonkurrancer.

Kristiania Haandverks- og Industriforening har i skoleaaret blandt eleverne i skolens fagklasser foranstaltet konkurranse om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for Foreningens lotteri. For det bedste utkast inden hvert fag utdeltes en præmie paa kr. 75.00. 4 utkast blev desuten indkjøpt av foreningen.

Konkurrancen blev avsluttet 19de april 1922.

Utfald av Præmiekonkurrancen 1922.

Præmierte utkast.

Haandverksklasse I: Tegning til et thebord.

No. 115. Motto »Et forsøk« H. Fladager Siverts

Haandverksklasse II: Tegning til en thevarmer.

No. 30. Motto »Theroser« Rolf Kongsvold

Dekorationsmalerklasse I: Dekoration av et vægspil.

No. 6. Motto »3 roser« T. Sjaamo.

Guldsmedklassen: Tegning til en Thedaase.

No. 76. Motto »Drabant« Oscar Sørensen

Indkjøpte utkast.

Haandverksklasse II:

No. 29. Motto »Nationalt« Rolf Kongsvold

No. 33. Motto »Ceylon I« I. Klæboe

Guldsmedklassen:

No. 72. Motto »Vulcanus« Oscar Sørensen

No. 70. Motto »Ceylon III« Sigurd A. Eriksen

Den aarlige utstilling av eleverbeider

fantd sted den 18de, 19de og 20de mai 1922.

Skolens bibliotek

har været holdt aapent i skoleaaret hver dag i timene fra 9 form.
til 3 efterm. og fra 5 til 9 aften.

Stipendier.

1) *Skolens elevstipendier.*

I dette øjemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000.00, der uddeltes paa følgende maate:

Tapetserer	Eivind Ramfjord	kr. 600.00
Malerlærl.	Tormod Sjaamo	» 600.00
—	Reidar Horni	» 500.00
—	Tormod Prytz	» 300.00

Da Reidar Horni paa grund av sygdom i november maaned maatte slutte skolen og Tormod Prytz gik over som elev ved akademiet blev restbeløpene tildelt

Træskjærer	Jostein Naadland	med kr. 437.50
Malerlærl.	Asbjørn Sæther	» » 197.50

2) *Kristiania Haandverks- og Industriforenings elevstipendier.*

Kristiania Haandverks- og Industriforening har bevilget kr. 1200.00 til 2 a 3 stipendier, der skal uddeles til haandverkssvende eller lærlinger, som er i arbeide eller lære hos en Kristiania-haandverker, der er tilsluttet Kristiania Haandverks- og Industriforening, for at besøke den 2-aarige dagskole.

Stipendierne er i skoleaaret 1921/22 uddelt til:

Gravørlærling	Otto Torjussen	kr. 600.00
Gravør	Olaf J. H. Jensen	» 400.00

3) *Guldsmedforbundets stipendier.*

Av guldsmedforbundets stipendiefond er av guldsmedforbundet for skoleaaret 1921/22 tildelt følgende stipendier for at besøke den 2-aarige dagskole og Kunstindustriskolen.

Osvald Sollerud
Erling Albrechtsen
Oscar Sørensen

Stipendier for lærere.

Av det til reisestipendier for lærere ved høiere tekniske skoler bevilgede beløp blev tilstaaet overlærer Olaf Willums kr. 1000.—.

Dyrtidshjælp.

For skoleaaret 1921/22 var bevilget kr. 3000.00, som blev fordelt paa følgende maate:

Bygningsmaler	John Sevaldsen	kr. 400.00
Bygningsnekker	Henry Jøndal	» 400.00
Malerlærl.	Rolf Kongsvold	» 300.00

Malerlær. Aksel Kvam	kr. 300.00
— Olav Hansli	» 300.00
— Dagfin Thorød Hansen	» 300.00
Arkitektassistent. Frithjof Engebretsen	» 300.00
Tømrer Kristian Thorsen	» 300.00
Mønstertegner Nanny Bjørnstad	» 300.00

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000.00. De aarlige renter skal efter statutterne utdeles som præmier til skolens bedste elever blandt haandverkslærlinger eller svender. Renterne for avvigte budgetaar anvendtes til præmie for følgende elever av den 3-aarige aftenskoole: Møbelsnekker Toralf Sverre Jacobsen (bok), tapetserer Oscar Pedersen (hammer), litograf Arne Herberg (forstørrelsesglas).

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000.00. De aarlige renter skal hvert aar paa testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trængende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere, som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av renterne for avvigte budgetaar utdeltes 6 stipendier paa kr. 500.00 til: Malerne Olaf Pettersen, Helene Holm, Henrik Finne, Rolf Rav, P. Lillo Stenberg, Scott Ruud og 3 paa kr. 400.00 til: Malerne Alvhild Bratt, Johan Oppegaard og dek.-kunstner Aasmund Esva.

Gaver.

Malerm. A. M. Storm har som gave oversendt kr. 500.00 til anskaffelse av undervisningsmidler i Dekorationsmalerklasse I.

Universitetsbokbinder Refsum har som gave til Haandverksklasse II oversendt 3 blade forsatspapir i klistermarmorner utført i den av hr. Refsum opfundne fremgangsmaate.

Regnskap for budgtteerminen 1ste juli 1921 til 30te juni 1922.

10

Indtægt:	kr.	Utgift:	kr.
1. Beholdning fra forrige regnskap	18,413.84	1. a. Grundløn	120,266.34
2. Skolepenger	9,760.00	b. Alderstillelag m. v.	24,012.81
3. Husleie av vakt- og varmemester	1,316.16	c. Vikarutgifter	531.00
4. St. Hanshaugens Gymnasium, husleie ..	5,000.00	d. Timeundervisn. m. v.	25,876.11
5. Tilfældige indtægter	796.40		kr. 170,686.26
6. Hævet Statsbidrag	135,000.00	2. Biblioteket	2,175.88
7. Kristiania Kommunes bidrag	109,694.59	3. Fripladser	1,164.00
		4. Stipendier	2,000.00
		5. Inventar og samlinger:	
		a. Ordinært	kr. 6,985.22
		b. Ekstraordinært	5,264.45
			» 12,249.67
		6. a. Lys	kr. 5,631.32
		b. Brænde	34,458.51
			» 40,089.83
		7. Utgifter ved bygningen:	
		a. Ordinært	kr. 8,035.96
		b. Ekstraordinært	6,012.51
			» 14,048.47
		8. Blandede og tilf. utgifter:	
		a. Kontor og tilf. utgifter ..	kr. 4,860.91
		b. Assistance for vaktm.	960.00
		c. Renhold	12,801.94
		d. Levende model	1,090.00
		e. Trykning m. v.	1,360.37
		f. Vakthold i museets saml. »	198.00
			» 21,271.22
		9. Dyrtidshjelp	kr. 263,685.33
			» 3,000.00
		10. Beholdning pr. 30/6 1922	kr. 266,685.33
			» 13,295.63
			kr. 279,980.96
			H. Bull.

Kr. 279,980.96

Statutter og undervisningsplan

for

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania.

Statutter.

§ 1.

Skolens formaal.

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania har til formaal at utdanne mænd og kvinder for haandverk og kunstindustri samt lærere og lærerinder i tegning ved undervisning i:

1. Frihaandstegning.
2. Konstruktionstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegnning med tilhørende undervisning for haandverkere.
8. do. for kunstindustri (i metal, træ, glas, keramik og tekstil arbeide).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. » fototeknik.*)
11. do. » lærere og lærerinder i tegning.**)

Desuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-aarige aftenskoler for haandverkere og fabrikarbeidere.
2. 2-aarig dagskole for forskjellige grupper av haandverkere.
3. 1-aarig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdannelse av lærere i tegning.
5. Skolen byder desuten baade i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, saavidt skolens forhold tillater det.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, saafremt dertil er git bevilgning.

*) Ikke sat i virksomhet.

**) Siden 1918 intet bevilget hertil.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregaar saavel om dagen som om aftenen, finder sted 8 maaneder av aaret fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dage ved paaske og 4 dage ved pinse.

§ 4.

Elevens optagelse og forhold.

Ingen optages i aftenskolen før det fyldte 14de aar, i dagskolen 16de aar. Fra den sidste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstændigheder.

Om en optagelsesprøve skal kræves og i tilfælde dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige afdelinger av skolen.

Enhver elev erhoder et adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevens har at følge skolens disciplinærreglement, der utfærdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbation.

§ 5.

Hospiterende elever.

Saaframt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidrage til klassedeling, kan i den 2-aarige dagskole, den 1-aarige kunstindustriskole og den 3-aarige aftenskole optages hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever maa i tilfælde staa tilbage for elever som følger den planmæssige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-aarige dagskole gruppe A, B og C maa ha fyldt 18 aar for at kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finder sted, naar eleven viser sig at være i besiddelse av de færdigheter og kundskaper, der forvødiges, for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Skolens direktør kan naarsomhelst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfælde av dissens avgjøre, om eleven skal opflyttes eller ei.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den, der har bestaaet samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag, hvori de har deltat.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har at erlægge forskudsvis de skolepenger, som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom indgitt ansøknng kan trængende elever, som dertil maatte findes værdige, erhoder friplads. Fripladser bevilges i det længste for et skoleaar ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøknng maa indsendes. For nyoptagne elever maa fripladser kun bevilges for et kvartal.

§ 8

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleaars slutning finder en offentlig utstilling av elevarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i aarets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen staar umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestaar av en *direktør*, der — efterat forstanderskapets erklæring er indhentet — ansættes med et aars opsigelse, og hvem skolens indre administration er undergitt.

Ved siden av direktøren staar et *forstanderskap*, hvis formand han er. Forstanderskapet bestaar, foruten av direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 vælges av Kirke- og Undervisningsdepartementet, og 2 av Kristiania kommune. Formandens stemme er i tilfælde av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 aar; hvert andet aar uttræder av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttræde, avgjøres ved lodtrækning; de uttrædende kan vælges paany. Saa ofte direktøren finder det tjenlig, mindst 2 ganger i hvert skoleaar, sammenkalder han forstanderskapet for at gjøre medlemmerne bekjendt med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan naarsomhelst inspicere skolen og følge undervisningen. Direktøren har aarlig at la utarbeide forslag til skolens budget og forelægge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse desangaaende, hvorpaa det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likesaa har direktøren aarlig at avgi indberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleaar, hvilken indberetning, efter at være forelagt forstanderskapet, indsendes til departementet og til Kristiania magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funktionærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Desuten ansættes timelærere. De faste lærere antages med 6 maaneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 maanedes gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter indstilling av direktøren, og efterat han har git forstanderskapet anledning til at uttale sig. Timelærerne og vikarer ansættes av forstanderskapet, dog maa antagelse av vikarer for faste lærere godkjendes av departementet, hvis det gjælder vikariater for længere tid end en maaned. Opsigelse eller avskedigelse av de foran nævnte funktionærer foretages av den myndighet som har ansat dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansættes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar og en bibliotekassistent.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar og assistent ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens indstilling med 6 maaneders gjensidig opsigelse.

Ovennævnte funktionærers instruks utfærdiges av direktøren med departementets approbation.

Skolens *kasserer* udfører kassererforretningerne, indkræver skolepengene og udbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises af direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antages og afskediges af direktøren, likesom deres instruks udfærdiges af ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, sekretær, kasserer, bibliotekar og bibliotekassistent samt vaktmester og varmemester er forpligtet til at gjøre maanedlige indskud i pensionskassen for statens tjenestemænd, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sykdomstilfælde eller andet tvingende forfald av indtil 2 maaneder skal der oprettes en vikarkasse, hvori samtlige lærere og bibliotekar og bibliotekassistent gjør indskud (ordinært 1 $\frac{0}{0}$) av sin løn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.**)

Forsaavidt der til skolens kasse er stillet til raadighet et bidrag til kassen, svarende til lærerens indskud, har enhver lærer ret til fri vikar i et tidsrum av indtil 3 maaneder i et skoleaar.

§ 12.

Skoleraadet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsætte et skoleraad. Det sammenkaldes til de tider direktøren finder det hensigtsmæssig, mindst 1 gang hvert halvaar. I vigtigere saker vedkommende undervisningen, fordelingen av fripladser og skolestipendier har han stede at høre skoleraadet, men kan i tilfælde ta en fra samme forskjellig beslutning — dog maa han i saa tilfælde i protokollen notivere sin dissens.

Timelærerne tilkaldes skoleraadet, naar dette behandler saker specielt vedkommende den 3-aarige aftenskole.

Skoleraadets forhandlingsprotokol forelægges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.**)

For at skolens direktør og lærere skal faa leilighet til personlig at gjøre sig bekendt med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles aarlig reisestipendier, i regelen 2, saafremt bevilgning dertil er git. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirke-departementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan maa ikke finde sted uten at der først er git skoleraadet og forstanderskapet anledning til at uttale sig desangaaende.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynder 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

*) Fra $\frac{15}{8}$ 1921 har fast ansatte lærere og funktionærer i hovedstillinger fri vikar i sykdomsforfald

**) Siden 1916 er intet bevilget hertil idet lærere har adgang til at søke stipendium av det til høiere tekniske skoler bevilgede stipendiebeløp.

Skolepenger.

1. For den 2-aarige dagskole, 1-aarige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskudsvis med kr. 20 ved skoleaarets begyndelse og kr. 20 efter nytaar.
2. For den 3-aarige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleaarets begyndelse med kr. 5 for hele skoleaaret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihaandsklasse I.

- a. Tegning efter forlæggblade uten skygge. Eleven behøver ingen for kundskaper, men drives frem til i linjer at kunne gjengi de almindelige former for symetrisk og usymetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).
- b. Tegning av legemer (frihaandsperspektiv) med enkelt angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til at kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruksgjenstande, redskaper, verktøi etc.

Frihaandsklasse II.

Tegning efter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning efter levende planter og blomster med bruk av pensel. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Frihaandsklasse III.

- a. Tegning med skygning efter avstøpninger, masker, h nder, f tter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning efter kranier, skelet og muskelmand.
- b. Tegning efter levende model, portr t eller hel figur. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Konstruktionsklassen.

- a.  velse i bruk av tegneapparater og optr kning. Plangeometrisk tegning.
- b. Projektionstegning med anvendelse paa legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnit og utfoldinger.
- d. Skj ring mellom legemer.
- e. Skyggel re med anvendelse paa de i elevens fag almindelig forekommende former.
- f. Perspektivl re med anvendelse paa de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Element r ornamentl re. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknik.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer. Den gr esk-romerske stil- og forml re.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c, d og e, undertiden ogsaa f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relief).
- b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hele figurer i relief og fritstaaende i forbindelse med modellering efter anatomiske avstøpninger.
- b. Modellering efter levende model i relief og fritstaaende.
I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i andet materiale (punktering).
Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Haandverksklasse I.

For møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere, træskjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmaalning og tegning efter modeller og gjenstande inden elevens haandverk.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser og oppgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.
Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihaandsklasse II.

Haandverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glasmestre etc.

Tegning av flatornament inden elevens haandverk i forbindelse med mere og mindre selvstændig bearbejdede oppgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Guldsmedklassen.

For guldsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstande inden elevens haandverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av oppgaver, hentet fra elevens fag.
Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

For murere, tømrere og indredningssnekkere. Elementær bygningslære.

For murere almindelig forekommende murkonstruksjoner tillikemed de arbeider, der ved en almindelig murbygning staar i forbindelse med murerhaandverket, isolation, forankringer, fundamentering o. s. v.

For tømrere de almindelig forekommende bjelkelag, vægkonstruksjoner og takkonstruksjoner.

For bygningssnekkere dører, vinduer og trapper.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og d.

Dekorationsmalerklasse I.

Dekorativ tegning og maling efter plastiske ornamenter. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og e.

Dekorationsmalerklasse II.

Maling i akvarel, guasch o. l. efter blomster, frugter, dyr etc. samt efter brugsgjenstande, kunstindustrielle gjenstande o. l.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II, som regel ogsaa frihaandsklasse III.

Rader- og litografklassen.

- Øvelse i tegning med pen, blyant og kul efter raderinger, fotografier, gipsavstøbninger og naturen.
- Radering, etsning og arbejde med gravstik og kold naal. Øvelse i haandtryk paa kobberpresse.
- Tegning paa sten. Farvelitografi og sorttryk.

Desuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende model.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I, II og III samt undertiden konstruktionsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursus i hamring og ciselering i metal.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole) Praktisk kursus i dekupørarbejde.

Eleven maa ha gennemgaaet frihaandsklasse I og som oftest ornamentklasse I.

Timeplan for den 3-aarige aftenskole.

Fag	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3dje aar
Norsk og regnskapsførsel....		2	2
Regning med utmaalingslære .	2	2	
Konstruktionstegning	4		
Frihaandstegning.....	4		
Fagtegning.....		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

I den 3-aarige aftenskole optages læregutter tilhørende følgende haandverksfag:

- Billedskjærere og træskjærere.
- Blikkenslagere og kobberslagere.
- Bokbindere og porteføljemakere.
- Bygningshaandv. (murere, tømr. og indredningsnekkere).
- Dreiere.
- Forgyldere.

Fotografer og retouchører.
 Gipsmakere.
 Gjørtlere.
 Glaskestre.
 Guldsmeder (sølv- og guldarbeidere, emaljører, ciselører, filigransarbeidere og gravører).
 Grafiske haandverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kemi-grafer og zinketsere).
 Keramikere.
 Konditorer.
 Kunstsmeder.
 Kurvmakere.
 Lærarbeidere.
 Malere (derunder vognlakerere, majolika-, porcelæns-, glasmalere).
 Modellører.
 Møbelsnekkere.
 Possementmakere.
 Salmakere.
 Skræddere.
 Skomakere.
 Stentrykkere.
 Stenhuggere og marmorarbeidere.
 Tapetsere.

Time- og undervisningsplan for den 2-aarige dagskole for haandverkere.

Man gaar ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller paa anden maate godtgjør, at de har den dygtighet i norsk og regning, som kræves ved optagelsen i skolene for haandverkere og fabrikarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetsere, possementmakere og vognmakere.		
1ste aar.	Frihaandstegning I.....	180 timer
	Konstruktionstegning	360 —
	Frihaandstegning II	280 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning	200 —
	Modellering eller frihaandstegning III	150 —
	Materiallære	60 —
		1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering eller frihaandstegning	930 —
	Regnskapsførsel	30 —
		1 320

Gruppe B.

Træskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyldere, konditorer, keramiske arbeidere.		
1ste aar.	Frihaandstegning I.....	180 timer
	Konstruktionstegning	360 —
	Frihaandstegning II	260 —
	Modellering	240 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning	220 —
	Materiallære	60 —
		1 320

2det aar. Ornament I	360 timer	
Modellering	300 —	
Frihaandstegning III	360 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning	270 —	
Regnskapsførsel	30 —	
		<hr/> 1 320

Gruppe C.

Finere metalarbeide: Guldsmeder (korpusarbeidere, filigransarbeidere, guldarbeidere, skearbeidere, sølvgravører, staaigravører, ciselører), gjørtlere, kunstsmeder.

1ste aar. Frihaandstegning I	180 timer	
Konstruktionstegning	180 —	
Frihaandstegning II	200 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering	536 —	
Materiallære	60 —	
Ornament I	134 —	
Regnskapsførsel	30 —	
		<hr/> 1 320
2det aar. Ornament I	216 timer	
Fagtegning med tilhørende undervisning	654 —	
Praktisk undervisning med fagmodellering ..	465 —	
		<hr/> 1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, xylografer, fotografer, kemografer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglasmestre.

1ste aar. Frihaandstegning I	180 timer	
Frihaandstegning II	280 —	
Konstruktionstegning med perspektivkonstruktion	200 —	
Frihaandstegning III	280 —	
Fagtegning med tilhørende undervisning	320 —	
Materiallære	60 —	
		<hr/> 1 320
2det aar. Ornament I	360 timer	
Frihaandstegning III	300 —	
Fagtegning	630 —	
Regnskapsførsel	30 —	
		<hr/> 1 320

Andre haandverkere saasom bødkere, blikkenslagere, boktrykkere, gartnere o. fl. vil paa skolen kunne faa for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering, perspektivkonstruktion og akvarellering	960 —	
		<hr/> 1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe C.

Fagundervisning:		
Løsning av opgaver ved tegning med tilhørende undervisning samt stilhistoriske studier	930 timer	
Praktisk undervisning med fagmodellering	465 —	
		1 395

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihåndstegning III og fagundervisning (derunder perspektivkonstruktion)	960 —	
		1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfælder direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til at fortsætte i kunstindustriskolen ogsaa efter gennemgaaet kursus.

Den for alle grupper fælles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennemgaaelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske utvikling. (Stilperioderne, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer).

Frihåndstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, desuten modellering efter levende model.

Akvarellering efter blomster, planter, stilleben og levende model.

Perspektivkonstruktion.

Den fagdelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av opgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering

Gruppe B. Likesaa.

Gruppe C. Likesaa.

Gruppe D.

- Malere.* Løsning av opgaver, hvor grundformen er git, utført i akvarel med maalestok.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarelskisser.
- Litografer, raderere, kobberstikkere, xylografer, kemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering paa sten og tegning paa aluminium samt etsning. Øvelse i haandtryk. Radering og litografering efter levende model.
- Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposition i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.